NAPRZÓD

DZIENNIK SOCJALISTYCZNY

ORGAN WK PPS — CENA — 2 — ZŁ

ROK 55 — KRAKÓW · PONIEDZIAŁEK 15 · WRZEŚNIA 1946 R. — NR. 218

TRUMAN COFA SWOJE POPARCIE
udzielone ministrowi Wallace'owi pod naciskiem konserwatystów

WASZYNGTON, 16. 9. [illegible] USA Truman wyparł się swej poprzedniej deklaracji, aprobującej mowę ministra handlu Wallace'a, oświadczając specjalnie wezwanym dziennikarzom na sobotniej konferencji prasowej, że wyraził jedynie swą zgodę na wygłoszenie tej mowy.

Co do odpowiedzi, jakiej udzieliłem w sprawie przemówienia Wallace'a na czwartkowej konferencji prasowej — oświadczył prezydent — zaszło nieporozumienie. Miałem zamiar wyrazić myśl, że aprobuję prawo ministra handlu do wygłoszenia przemówienia, nie miałem natomiast zamiaru stwierdzać, że aprobuję jego przemówienie jako deklarację na temat polityki zagranicznej swego kraju. Nie zaszły żadne zmiany w ustalonej polityce zagranicznej naszego rządu. Bez uprzedniej narady prezydenta, sekretarza stanu i przywódców kongresowych żadnej zmiany nie będzie.

Zanim prezydent Truman wycofał swą aprobatę mowy Wallace'a był on ostro atakowany przez koła konserwatywne USA, które stwierdzały, że prezydent mowę tę czytał przed jej wygłoszeniem i udzielił jej swego placet. Konserwatywni członkowie obu partii amerykańskich oświadczyli publicznie że Truman popierając Wallace'a zdradził Byrnesa i zakwestionował całą amerykańską politykę zagraniczną.

Interpelowany w sprawie Wallace'a William Clayton, zastępujący nieobecnego Byrnesa w departamencie stanu, oświadczył, że departament stanu nie znał mowy Wallace'a przed jej wygłoszeniem, oraz że po jej opublikowaniu nikt z departamentu stanu nie rozmawiał na jej temat z prezydentem.

Pewni obserwatorzy wyrazili ironiczne przypuszczenie, że prezydent Truman, popierając Wallace'a nie uświadomił sobie jej konsekwencji międzynarodowych. Krok prezydenta Trumana tłumaczono sobie względami wewnętrzno - politycznymi w ramach taktyki przedwyborczej, a mianowicie jako gest pod adresem lewicy partii demokratycznej i amerykańskiego ruchu zawodowego.

Protest Jugosławii

LONDYN, 16. 9. (BBC). Jak [illegible] z Belgradu Jugosławia wystosowała notę do USA w sprawie złego traktowania żołnierzy jugosłowiańskich w Trieście. [illegible] prawdopodobnie w [illegible] żołnierzy jugosłowiańskich [illegible] przez policję wojskową USA za rzekome nieodpowiednie [illegible] się.

Hirohito — zbrodniarzem wojennym

MOSKWA, 16. 9. (PAP). Jak donosi tutejsze radio, dziennik „Krasnaja Zwiezda" domaga się wytoczenia procesu cesarzowi Japonii jako przestępcy [illegible].

Proklamacja republiki bułgarskiej

SOFIA, 16. 9. (PAP) W dniu 15-go września parlament bułgarski zatwierdził wynik plebiscytu i oficjalnie proklamował republikę ludową w Bułgarii.

Aleksander w Londynie

LONDYN, 16. 9. (PAP). Szef delegacji brytyjskiej w Paryżu, Pierwszy Lord Admiralicji, Aleksander, który przybył w sobotę samolotem z Paryża, spotkał się z premierem brytyjskim Attlee i z [illegible]. Źródła poinformowane [illegible] sprawozdanie z przebiegu konferencji paryskiej, zwłaszcza w sprawie Triestu i granic greckich.

Hiszpania pod terrorem Franco

PARYŻ 16. 9. (PAP). Z granicy hiszpańsko-francuskiej donoszą, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy wojskowe trybunały Hiszpan. wydały 25 wyroków na patriotów republikańskich. W tym samym czasie 8 przeciwników [illegible] Franco zostało zamordowanych, a ponad 1000 aresztowano.

POUFNY OKÓLNIK

Szef „Falangi" w prowincji Navara wydał do komendantów miejscowych poufny okólnik, w którym czytamy: „By skompletować ostatecznie naszą kartotekę informacyjną i poprawić możliwe omyłki, wysyłamy poniższe egzemplarze do przejrzenia i wydania opinii politycznej przy każdym wymienionym nazwisku. Proszę umieścić literę „a" przy zwolennikach [illegible] przy [illegible] rzanych".

Pożegnanie amb. Raabego

MOSKWA. W dniu 14 września w salonach ambasady RP. w Moskwie odbył się uroczysty wieczór pożegnalny na cześć prof. Henryka Raabego, który po przeszło rocznej pracy na stanowisku ambasadora RP w Moskwie udaje się obecnie na stałe do Lublina, gdzie pełnić będzie obowiązki rektora uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej.

Na wieczorze obecni byli prócz personelu ambasady polskiej przedstawiciele Polonii moskiewskiej, członkowie przebywających obecnie w Moskwie delegacji ministerstwa skarbu, przemysłu włókienniczego i [illegible].

W [illegible] pożegnalnych [illegible] mówcy podkreślili wybitne zasługi położone dla kraju przez prof. Raabego na tak odpowiedzialnej placówce dyplomatycznej, życząc mu dalszej owocnej pracy na polu naukowym. Prof. Raabemu [illegible] podarunki.

W hołdzie poległym żołnierzom radzieckim

Dnia 15 września w drugą rocznicę oswobodzenia Pragi, odsłonięto pomnik ufundowany przez ludność [illegible] ku czci żołnierzy Armii Czerwonej poległych w bojach o wyzwolenie Pragi.

Pomnik wzniesiony został na Placu Waszyngtona w miejscu, gdzie 15 września 1944 r. poległo śmiercią żołnierza 26 żołnierzy Armii Czerwonej. Na uroczystość odsłonięcia pomnika przybyli przedstawiciele władz państwowych, Armii Czerwonej, Wojska Polskiego, poczty sztandarowe organizacji politycznych, Związków Zawodowych, młodzieży i tłumy mieszkańców Warszawy.

Przemówienia wygłosili: prezydent m. Warszawy Stanisław Tołwiński, przedstawiciel marszałka Rokosowskiego ppłk. [illegible]czkowach, imieniem Wojska Polskiego major Cygan. Po przemówieniach orkiestra odegrała szereg pieśni. Na pomniku złożono liczne wieńce.

Żołnierze Andersa na tułaczce

LONDYN. (SAP) Rozpoczęto już w Anglii oficjalne werbowanie żołnierzy Andersa do Polskiego Korpusu Przesiedleńczego. Terminu zakończenia akcji nie podano, ma to jednak nastąpić — jak twierdzą w kołach andersowskich — wówczas gdy ostatni żołnierz zapisze się do Korpusu.

Bawiący w Londynie gen. Anders przeprowadza pod pozorem inspekcji podległych mu oddziałów propagandę za wstępowaniem do Korpusu [illegible]dleńczego. Równocześnie oficerowie rozwijają gorączkową akcję propagandową w obozach polskich. Przeprowadza się tak zwane pogadanki, a żołnierzy, którzy coraz liczniej wyrażają chęć powrotu do Ojczyzny, nazywa się zdrajcami. Mimo to ilość zgłoszeń na powrót stale wzrasta, dochodząc w niektórych obozach do 50 procent.

Agenci andersowscy prowadzą odpowiednią propagandę między innymi wśród lotników, mimo to wielu chce powrócić do kraju. Jak oświadczył jeden z nich: [illegible] zjazmu za wstąpowaniem do Korpusu Przesiedleńczego odpowiada skali żołdu, który wynosi od 3 i pół szylinga dla szeregowca do 5 i pół funta dla generała dzien[illegible].

Sytuacja w Chinach

„Prawda" o interwencji USA

MOSKWA 16. 9. Dzisiejsza „Prawda" zamieszcza artykuł Markowa pt. „Wojska amerykańskie w Chinach", w którym, w związku z rocznicą kapitulacji Japonii, autor podkreśla, iż narody dalekiego wschodu dotychczas nie otrzymały pokoju, o czym świadczy wojna domowa w Chinach, krwawe walki w Indonezji i w Indochinach.

W związku z sytuacją w Chinach autor pisze: „Polityka Stanów Zjednoczonych w Chinach stoi w sprzeczności z uchwałami moskiewskiej konferencji ministrów spraw zagranicznych. Nie tylko naród chiński i demokratyczna opinia publiczna całego świata, lecz i postępowe koła społeczeństwa USA wyrażają oburzenie z powodu polityki amerykańskiej w Chinach".

30 DYWIZJI ZMOTORYZOWANYCH

NANKIN 16. 9. (TASS). „Dagun-Bao" informuje o przybyciu do Chin nowego uzbrojenia amerykańskiego dla zmotoryzowanych dywizji armii chińskiej. Stany Zjednoczone przeszkalają i uzbrajają — jak informuje gazeta — 30 chińskich dywizji zmotoryzowanych.

MOŻLIWOŚCI ROKOWAŃ

SZANGHAJ 16. 9. (TASS). Według gazety »Sin Minwabao« osobisty doradca posła Stanów Zjednoczonych w Chinach — Fusin-bao oświadczył, że żadne rokowania polityczne w Chinach nie mogą dać pożądanych rezultatów, dopóki nie zostaną całkowicie przerwane działania wojenne.

Dzisiaj w Paryżu

LONDYN, 16. 9. (BBC) Jak podają korespondenci pism paryskich na dzisiejszym posiedzeniu konferencji pokojowej ma być w dalszym ciągu omawiana sprawa Triestu. Inne problemy, którymi mają się zajmować poszczególne komisje, to przede wszystkim zagadnienia wolnej żeglugi na Dunaju oraz żądania brytyjskich Związków Zawodowych ustanowienia tak zw. karty wolności społecznej.

Odnośnie zagadnienia żeglugi na Dunaju radio budapesztańskie dało do zrozumienia, że Rosja pragnie aby kontrolę sprawowały te państwa, przez które Dunaj przepływa.

Ścisła współpraca armii brytyjskiej i amerykańskiej

WASZYNGTON. (SAP) Marszałek Montgomery, szef brytyjskiego generalnego sztabu imperialnego, przebywający obecnie w Stanach Zjednoczonych, oświadczył dziennikarzom na konferencji prasowej, że jednym z celów jego przybycia do Ameryki jest sprawa ściślejszego zespolenia armii brytyjskiej i amerykańskiej. Fachowcy wojskowi będą omawiali zagadnienia uzbrojenia posiadanego przez armie różnych państw.

Marszałek Montgomery wyraził zdanie, że mimo bomby atomowej, nic nie wskazuje na to, aby w przyszłości bitwy lądowe w postaci dotychczas znanej, nie miały już miejsca.

Tajemniczy spisek

LONDYN, 16. 9. (Reuter) Perski minister propagandy, książę Muzzafar Firus, przemawiając przez radio teherańskie oświadczył, że wykryty ostatnio spisek, inspirowany przez zagranicę, przewidywał urządzenie przyjęcia władz cywilnych i wojskowych prowincji Ispahan. Zamierzano podać gości działanie narkotyków, a następnie aresztować ich. Wówczas uzbrojeni Bachtiarowie (plemię kurdyjskie), mieli wkroczyć do Ispahan. Następnie ruch ten miał przenieść się do Chusistanu.

Zapytany, czy może coś więcej wyjaśnić w sprawie udziału zagranicy w tym spisku Firuz odpowiedział, że na razie nie może jeszcze nic powiedzieć.

Były „Kronprinz" chwali Byrnesa i Churchilla

PARYŻ, 16. 9. (PAP) Paryski dziennik wieczorny »France Soir« donosi w wydaniu sobotnim, że w wywiadzie, udzielonym korespondentowi tego pisma, 63-letni b. kronprinz Niemiec Wilhelm Hohenzollern, mieszkający obecnie w willi w Hochingen we francuskiej strefie okupacyjnej w Niemczech »nie zgadza się« ze zdaniem, iż naród niemiecki jest odpowiedzialny za ostatnie dwie wielkie wojny.

»Tak samo możnaby zapytać, czy naród francuski był odpowiedzialny za wojny napoleońskie, lub naród brytyjski za wojny Cromwella« — oznajmił były kronprinz. Jego zdaniem, »wielkim błędem Hitlera było niezawarcie w roku 1940 h. ..rowego pokoju z Francją i wstrzymanie się od inwazji na Wielką Brytanię«.

B. kronprinz określił doświadczenie z bombą atomową na Bikini jako „bluf" jednakże oświadczył, że przemówienie amerykańskiego sekretarza Stanu Byrnesa o planach co do przyszłości Niemiec było »doskonałe«. Hohenzollern dodał, że podobało mu się bardzo przemówienie Churchilla, wygłoszone na uniwersytecie w Fulton w marcu br.

W dniu Święta narodowego Meksyku

WARSZAWA, 16. 9. (PAP) Meksyk obchodzi w dniu 16 bm. swoje święto narodowe z okazji proklamacji niepodległości Meksyku w roku 1810. W związku z tym wysłane zostały depesze treści następującej: »Jego Ekscelencja Pan Generał Manuel Avila Camacho, Prezydent Stanów Zjednoczonych Meksyku, Meksyk.

»W dniu święta narodowego pragniemy przesłać najserdeczniejsze życzenia szczęścia osobistego oraz pomyślności dla Narodu Meksykańskiego

(—) Bolesław Bierut
Prezydent Krajowej Rady Narodowej.

(—) Edward Osóbka-Morawski
Premier Rządu Jedności Narodowej«.

Jego Ekscelencja Pan Francisko Castilli Najera, Minister Spraw Zagranicznych Meksyku — Meksyk. »Z okazji święta narodowego proszę Waszą Ekscelencję o przyjęcie moich najserdeczniejszych życzeń zarówno dla Pana osobiście, jak i dla Narodu Meksykańskiego.

(—) Józef Olszewski
Minister pełnomocny, Kierownik Ministerstwa Spraw Zagranicznych.«

Zderzenie 3 myśliwców

LONDYN, 16. 9. W kilka minut po sobotnim przelocie 800 samolotów myśliwskich nad Londynem dla upamiętnienia rocznicy „Battle of Britain", 3 myśliwce, należące do eskadr przybyłych z brytyjskiej strefy okupacyjnej w Niemczech zderzyły się nad hrabstwem Kent. Jeden z myśliwców runął na ziemię. Pilot jego zginął. Dwaj pozostali piloci wyszli bez szwanku.

Egipt potrzebuje samolotów

LONDYN, 16. 9. W Londynie bawiła delegacja rzeczoznawców lotnictwa egipskiego. Przewidziane są wielkie zamówienia dla egipskich linii lotniczych. Zdaniem rzeczoznawców egipskich Egipt potrzebuje ponad 800 samolotów dla swego lotnictwa cywilnego, ponieważ posiada tylko 25 samolotów.

I San Domingo

PARYŻ, 16. 9. Republika San Domingo została wpisana na listę państw, domagających się odszkodowań od Włoch. W chwili obecnej podkomisja reparacyjna włoskiej komisji gospodarczej Konferencji Pokojowej ma do rozpatrzenia podobne pretensje 13 państw.

Jesienne Targi w Pradze

LONDYN, 16. 9. (BBC). W niedzielę dokonano otwarcia pierwszych po wojnie Jesiennych Targów w Pradze. W Targach biorą udział przedstawiciele niemal że wszystkich narodów europejskich.

W kilku wierszach

Z Port Saidu do Neapolu wyruszył transport repatriantów z Palestyny, zorganizowany przez UNRRA. Około 15 września transport wyjedzie koleją do kraju dokąd przybędzie prawdopodobnie 22 września.

W pobliżu Pragi zapadł się na szosie z niewiadomych przyczyn samochód, w którym znajdowali się austriacki minister Lang oraz członkowie poselstwa austriackiego w Pradze. Natychmiastowej pomocy udzieliła czeska straż bezpieczeństwa.

Na mocy umowy zawartej między Czechosłowacją a Bułgarią większa ilość bułgarskich robotników rolnych przybyć ma w najbliższym czasie do Czechosłowacji. Robotnicy ci zatrudnieni zostaną w różnych gałęziach rolnictwa czeskiego.

Germańskie rozmyślania

Od Akwizgranu do Berlina

Mówi się dziś u nas i pisze polocznie o kroczeniu Polski »szlakiem Chrobrego«.

To pojęcie szlaków Chrobrego jest obrazowym, zwięzłym ujęciem historycznego nawrotu Polski od ekspansji na Wschód i zwrócenia się jej ku prastarym ziemiom Piastów.

Niemcy, jak było do przewidzenia, mimo swej świeżej klęski potrafią już dziś ogłaszać protesty przeciw utracie na rzecz Polski ziem w ciągu wieków systematycznie germanizowanych.

W przyszłości musimy się liczyć z coraz większym natężeniem tych protestów zarówno co do ich częstotliwości, jak i siły, a także ze znajdowaniem poza granicami Niemiec poparcia dla ich rewindykacyjnych dążeń.

Nowe swe granice na Odrze i Nysie Polska utrzymać może tylko za zgodą mocarstw. Kto inaczej twierdzi jest albo bezgranicznie naiwny, albo pisze, czy mówi ze złą wiarą.

Z tak znacznym cofnięciem się na Zachód wschodniej granicy Niemiec wiąże się logicznie sprawa położenia stolicy Rzeszy — Berlina.

Jeśli Polska ma utrzymać się na Odrze i Nysie, jeśli najbardziej na zachód wysuniętym bastionem Słowiańszczyzny mają się stać Łużyce z Budziszynem jako swym centrum polityczno-kulturalnym, to stolicą Rzeszy nie może pozostać Berlin.

To olbrzymie, a szpetne miasto, wyrosłe na słowiańskiej ziemi jako symbol odwiecznego »Drang nach Osten« byłoby jako stolica państwa przez swą bliskość od granicy polskiej, a bezpośrednie niemal sąsiedztwo z Łużycami stałą potencjonalną groźbą i bazą operacyjną dla germańskiej akcji odwetowej.

Bombowce alianckie silnie uszkodziły Berlin, lecz nie wymazały go z powierzchni ziemi i dziś odbudowa Berlina przy pomocy naszych sprzymierzeńców posuwa się znacznie szybciej, niż odbudowa potwornie zniszczonej Warszawy.

Jest to ze strony Aliantów rażący brak myśli przewodniej w powodzie projektów rozwiązania problemu powojennych Niemiec. Odbudowa Berlina jako stolicy Rzeszy jest przekreśleniem nietylko nadziei Łużyczan, lecz również i trwałości naszej nowej zachodniej granicy.

Bolesław Chrobry jeździł do niemieckiego cesarza do Bamberga do Merseburga. Miastem koronacyjnym dawnych władców Niemiec był Akwizgran, którego odległość od Londynu jest niemal czterokrotnie mniejsza niż od Warszawy.

Berlin, jako stolica Rzeszy, był symbolem podwójnego zwycięstwa potęgi pruskiej: nad Polską unicestwioną przez rozbiory i nad Francją rozgromioną pod Sedanem. Wielomilionowy Berlin — to synonim Niemiec Bismarckowskich.

Dlatego dźwiganie dziś z gruzów Berlina jako stolicy pobitych Niemiec jest politycznym paradoksem i groźnym symbolem zbyt szybko odradzającej się germańskiej potęgi w najbrutalniejszej, bo pruskiej postaci.

Nasi dyplomaci na konferencji pokojowej w Paryżu w rozmowach ze swymi sojuszniczymi kolegami muszą wskazać na niebezpieczeństwo i niekonsekwencję odbudowy Berlina jako stolicy czwartej Rzeszy.

Tego nikt inny za nas nie zrobi.

(L. Drozd.)

Przedkładamy weksel

(SAP) Reprezentacja polityczna zorganizowanego proletariatu polskiego postawiła Polskiemu Stronnictwu Ludowemu cztery zasadnicze pytania. Publicznie, głośno i wyraźnie zostały sformułowane punkty, na które należy odpowiedzieć.

W obliczu odpowiedzialności za losy kraju wyniesiono je z zamkniętych gabinetów przywódców stronnictw w Polsce na forum publiczne. Na oczach całego narodu pragnącego zgody, współpracy, jedności, atmosfery wzajemnej szczerości i wprzągnięcia wszystkich twórczych demokratycznych sił w służbę odrodzonego kraju — złożony został bezsporny dowód chęci i pragnień obozu demokracji polskiej, do scementowania takiej siły, o którą rozbić się muszą wszelkie zakusy i ataki kierowane przeciw nam ze strony jawnych i ukrytych wrogów polskiej samodzielności państwowej.

Pytania zostały skierowane przez klasę robotniczą, przez te warstwy społeczne naszego narodu, które zawsze były najbardziej świadome i ofiarne. Nikt w Polsce nie będzie próbował po doświadczeniach lat ostatnich dyskutować nad patriotyzmem miast i wsi. Niezłomna walka proletariatu o demokrację i swobody obywatelskie czasu [illegible]nej dyktatury, nieugięta i pełna [illegible]terstwa postawa w minionym [illegible] barbarzyństwa teutońskiego, [illegible] walka zbrojna w [illegible] postępie z faszyzmem oraz pełna gotowości i zrozumienia praca przy odbudowie pierwszych fundamentów niepodległości — są najlepszym dowodem bezmiaru poświęcenia i dobrej woli dla wielkości i szczęścia swej Ojczyzny.

Dziś stoimy przed okresem wyborczym, pierwszy raz korzystając z przysługującego nam prawa, mamy decydować o dalszym swym losie.

Każdy uczciwy Polak przywiązuje największą wagę do tej decyzji. W momencie zbliżania się terminu generalnej wypowiedzi kraju, w chwili — gdy przystępujemy do ujawnienia prawdziwej woli szerokich mas społeczeństwa polskiego — otrzymujemy cios, wymierzony bezpośrednio w samo serce.

Międzynarodowy kapitał, reprezentujący interesy fabrykantów i bankierów, robi wyraźny użytek ze swych wpływów, aby przyspieszyć ruchliwość i pobudzić do życia ognisko wiecznego niepokoju i źródło morderczych wojen. Przed oczyma naszymi wyrasta znów zjawa germańska, sięgająca łapczywymi pazurami imperializmu po nasze zachodnie granice.

Mamy odwagę cywilną stwierdzić, że brak jednomyślności narodu i wyraźnego frontu patriotycznego dodaje o[illegible]chy naszym wrogom, jeżeli nie jest jedną z głównych przyczyn koncentracji ataku międzynarodówki trustów i karteli.

W takiej sytuacji zostały skierowane pytania. Na odpowiedź na nie czeka cała Polska.

Z pytań, jakie zostały postawione i z propozycji, które zrobiono, widzimy, że każde słowo było ważone i dokładnie precyzowane.

Nie ma mowy o jakichkolwiek sugestiach, czy faktach dokonanych. Nikt nie usiłuje wytworzyć przymusowej sy[illegible]cji, ani wykorzystać położenia. Nie [illegible] śladu partyjnych sporów, ani dyskontowania dotychczasowych błędów przeciwników. Ze wszystkich pytań przebija głęboka troska o przyszłość i rozwój Rzeczypospolitej. Jest dobra wola objawiająca się chociażby praktycznie w propozycji większej ilości mandatów dla PSL, jak dla poszczególnych ugrupowań polskiego ruchu robotniczego.

Ci, którzy te pytania stawiali, pragną tylko jednej rzeczy. — Nie chcą dopuścić do roznamiętnienia walki wyborczej, która zwykle w ogniu starć przybiera rozmiary daleko przekraczające plany swych ośrodków dyspozycyj[illegible].

Nie chcą stwarzać widowiska, na które czeka wstecznictwo i przeciwnicy ustroju demokratycznego. Nie chcemy marnować sił i energii, która potrzebna jest Polsce na szerokim polu pracy i odbudowy, dla leczenia ran, zadanych przez wojnę i ustanowienie podstaw dla stabilizacji stosunków.

Na pytania te żądamy odpowiedzi w postaci czynów. Nie mają wartości słowa bez pokrycia pełną, realną treścią.

Nie możemy pozwolić sobie w dalszym ciągu na balansowanie między deklaracjami i konferencjami, a koniecznością dziejową, która jest nakazem chwili.

Przedkładamy do podpisu weksel, na którym figurują akceptanci, legitymujący się uczciwą pracą dla państwa. Ten blankiet należy natychmiast zaopatrzyć własnym podpisem i tym samym wykazać chęć współodpowiedzi i współpracy.

Kto tego podpisu krajowi odmówi, kto taki weksel dopuszcza do protestu, staje się bankrutem politycznym, świadomie łamie wysiłki budowniczych odrodzonej Rzeczypospolitej.

Artur Karaczewski

Demonstracja uliczna

LONDYN. 16. 9. (PAP) W dniu 15 września w Hyde Parku odbyła się masowa manifestacja »Squatterów« którzy objęli w posiadanie szereg luksusowych mieszkań i pewien wielki hotel londyński.

Następie odbył się pochód »Squatterów« ulicami eleganckich dzielnic Londynu. Demonstrującym bezdomnym towarzyszyły tysiące sympatyków. W pochodzie wznoszono okrzyki domagające się rekwirowania próżnych domów na rzecz bezdomnych.

Wśród demonstrantów znajdowały się całe rodziny wraz z małymi dziećmi, jak również wielu zdemobilizowanych żołnierzy.

100.000 ton węgla w niedzielę

Wszyscy górnicy w Czechosłowacji łącznie z personelem urzędniczym kopalń zobowiązali się w niedzielę dnia 15 bm. wydobyć dodatkowo 100.000 ton węgla.

Reżim kolonialny w Trieście

chcą zaprowadzić Anglicy

MOSKWA. 16. 9. W korespondencji z konferencji pokojowej specjalny wysłannik agencji TASS zamieszcza szereg uwag na temat zażądania przez W. Brytanię niedopuszczenia przedstawicieli prasy na posiedzenie podkomitetu do spraw statutu Triestu.

„Zwraca uwagę fakt — pisze korespondent TASSA — że jest to nie pierwsza próba delegacji W. Brytanii zniesienia jawności przy omawianiu najbardziej ważnych i palących zagadnień, stojących przed konferencją pokojową. W ten sposób mamy do czynienia z zorganizowanymi próbami usunięcia jawności prac podkomisji, które powinny rozpatrywać najważniejsze kwestie, stojące przed konferencją pokojową.

Nie trudno jest zrozumieć rzeczywiste motywy takich wniosków, gdyż dobrze wiadomo, że tego rodzaju taktykę stosuje się zwykle w wypadkach, gdy zainteresowanej stronie brak argumentów na obronę swej pozycji i gdy zamierza ona postawić na swoim, wpływając przy pomocy prasy na innych członków komisji i podkomisji".

Korespondent TASS stwierdza dalej, że choć wniosek delegata brytyjskiego nie znalazł żadnego poparcia, przewodniczący, kilkakrotnie przedkładał go członkom podkomitetu i w rezultacie postanowiono do zagadnienia tego wrócić jeszcze w przyszłości.

„Epizod ten jest bardzo pouczający, mówi on o tym — pisze dalej korespondent Tassa — że niektórym delegacjom nie jest tak łatwo w warunkach jawności bronić zasad niesprawiedliwych i sprzecznych z zasadniczymi postanowieniami Rady Ministrów Spraw Zagranicznych. Dotyczy to w pierwszym rzędzie angielskiego projektu statutu dla wolnego terytorium Triestu. Ważniejsze postanowienia tego projektu przypominają raczej statut reżimu kolonialnego, niż statut rzeczywiście wolnego terytorium".

64-letnia konfidentka skazana na śmierć

Specjalny sąd karny w Katowicach na sesji wyjazdowej w Będzinie rozpatrywał sprawę 64-letniej Anny Lewińskiej, która w latach 1940—1945 była na usługach gestapo w Dąbrowie Górniczej. Lewińska nie tylko, że denuncjowała Polaków, ale również brała osobiście udział w kilku rewizjach i aresztowaniach, dokonywanych przez policję niemiecką.

Wezwani na rozprawę świadkowie potwierdzili zarzuty, zawarte w akcie oskarżenia, na skutek czego sąd skazał konfidentkę na karę śmierci.

Rozpatrywana była również sprawa przeciwko Niemcowi Ignacemu Piegzie, pełniącemu w okresie okupacji funkcję sztygara na kopalni „Czeladź". Piegza znany był wśród górników jako jeden z najbardziej brutalnych i zwyrodniałych Niemców na kopalni.

W czasie przewodu sądowego zostało również ujawnione, że Piegza miał na sumieniu górnika nazwiskiem Kotras, którego ciężko rannego na skutek nieszczęśliwego wypadku, jaki wydarzył się wówczas na kopalni — bił i kopał, nie pozwalając go zabrać aż do końca dniówki. Podobny los spotkał górnika Antoniego Guta. Sąd skazał zwyrodniałego Niemca na 15 lat więzienia i konfiskatę majątku.

Za przynależność do SA w czasie okupacji sąd skazał Romana Pohla z Ząbkowic na 3 lata więzienia.

Spadek kursu dolara

Kłopoty finansowe USA

NOWY JORK, 16. 9. (PAP). Załamanie się kursu dolara w Stanach Zjednoczonych w związku z kryzysem na rynku pracy powoduje niepokój wśród dobrze poinformowanych obserwatorów nowojorskich co do widoków zakrojonego na światową skalę planu handlowego. Od zrealizowania tego planu zależy sukces polityki gospodarczej rządu.

1/3 PRZEDWOJENNEJ WARTOŚCI

Przekonanie „szarego człowieka", że dolar posiada obecnie zaledwie 1/3 efektywnej wartości przedwojennej, znalazło oficjalne potwierdzenie w analizie wydatków narodowych. Analiza ta wykazuje m. in. że naród amerykański wydaje w sklepach 2 razy więcej niż przed wojną. Jednakże kierownik wydziału rynkowego ministerstwa handlu Nelson Miller zaznaczył, że wzrost obrotów należy przypisać w 2/3 podwyżce [illegible]

ZAGRANICA CHCE OGRANICZYĆ ZAKUPY

Autorka dzieł ekonomicznych Sylvia Porter pisze, że za ostatnią baissą na Wall Street kryje się obawa, że stała zwyżka cen uniemożliwia państwom zagranicznym dokonywanie zakupów na rynku USA. Porter sądzi, że ekonomiści z Europy i z Ameryki łacińskiej będą zmuszone ograniczyć zakupy w Stanach Zjednoczonych do minimum i poszukać sobie innych rynków.

PROJEKTY BARIER CELNYCH

O innej trudności w wykonaniu amerykańskiego planu handlowego komunikuje miarodajny dziennik giełdowy „Wall Street Journal", który twierdzi, że Indie i Australia sprzeciwiły się projektowi departamentu stanu utworzenia międzynarodowej organizacji handlowej, na tej zasadzie, iż nierozwinięte narody powinny mieć możność stworzenia barier taryfowych wokół ich przemysłu, będącego jeszcze w powijakach.

Podczas gdy w następstwie strajków zarobki podniosły się o 7,3%, koszty utrzymania wzrosły o 10% w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Obserwatorzy są zdania, że w celu osiągnięcia stabilizacji niezbędna jest radykalna zmiana w obecnej tendencji podwyższania zarobków w zależności od zwyżki cen.

Nowa linia transsyber.

MOSKWA, 16. 9. (TASS). Dotychczasowa linia kolejowa, przebiegająca przez Syberię, okazała się niewystarczająca dla rozwijającego się przemysłu syberyjskiego. Toteż obecnie przystąpiono do budowy nowej linii południowo-syberyjskiej. Nowa linia kolejowa połączy Wołgę z Jenisejem.

Odcinek południowo-syberyjskiej linii kolejowej od Magnitogorska do Akmolińska został zbudowany już w czasie wojny. Podczas nowej 5-latki należy już tylko ułożyć drugi tor. Ponadto odcinek ten zostanie zelektryfikowany.

Cyganie na roli

PRAGA, 16. 9. (PAP). Pełnomocnik rządu dla spraw wewnętrznych na Słowację wydał zarządzenie, na mocy którego wszyscy Cyganie słowaccy mają być trwale usadzeni na roli, jako ogrodnicy i rolnicy.

Informator turystyczny

Na półkach naszych księgarń ukazał się „Informator", wydany przez Wydział Turystyki Ministerstwa Komunikacji, a przeznaczony dla sfer kupieckich, handlowych, biur podań, urzędów itp. „Informator" o objętości 280 stron w tym ponad 220 stron tekstu, zawiera strukturę wszystkich ministerstw z podziałem na departamenty i wydziały, jak również wykaz organów i samodzielnych urzędów, podległych poszczególnym ministerstwom. Opis zakresu pracy każdej jednostki ułatwia zainteresowanym szybką orientację co do kompetencji poszczególnych władz, a szczegółowy wykaz zrzeszeń przemysłowych i ich oddziałów będzie niewątpliwie pomocnym dla naszego kupiectwa przy dokonywaniu zamówień.

Specjalny dodatek zawiera zmiany zaszłe w strukturze Ministerstw po dniu 1 stycznia, a przed 31 lipca br., a szereg taryf (telegraficzna, telefoniczna, pocztowa, paczkowa) i opłaty sądowe uzupełniają materiał informacyjny [illegible]

Specjalne rozdziały poświęcono opisowi ustawodawstwa powojennej Polski według stanu na 31 lipca b. r., uzdrowiskom i kąpieliskom oraz letniskom i ich opisom według województwa.

Załącznik do Informatora obejmuje połączenia kolejowe między większymi miastami i uzdrowiskami kraju, spis linii lotniczych i autobusowych oraz taryfy: osobową, bagażową i towarową, zaś spis hoteli i pensjonatów w miastach i uzdrowiskach jest ułatwieniem dla podróżujących sfer.

Całość uzupełnia wielobarwna mapa szosowa z uwidocznieniem kilometrów i sieci kolejowej, a niska cena w stosunku do jakości zebranego materiału zapewni wydawnictwu należyte [illegible]

Młodociana przestępczyni

GDAŃSK 15. 9. (PAP). Przed rejonowym sądem wojskowym w Gdańsku toczyła się rozprawa sądowa przeciwko Danucie Sędzikównie ps. „Inka" z bandy „Żelaznego". 18-letnia Danuta Sędzikówna „Inka" wsławiła się tym, iż kilkakrotnie sama mordowała schwytane przez bandę ofiary, prócz tego brała udział w szeregu napadów, m. in. w napadzie na 5 żołnierzy radzieckich dokonanym w pow. tucholskim. Sąd skazał oskarżoną na karę śmierci. Wyrok wykonano.

Zagadnienie żeglugi śródlądowej w Polsce

Pojawiające się od dłuższego czasu w prasie krakowskiej artykuły dotyczące problemu Żeglugi Śródlądowej świadczą, że społeczeństwo nasze zaczyna się tym zagadnieniem interesować. Jest to zupełnie zdrowy objaw i należałoby mu poświęcić więcej uwagi i miejsca.

Żegluga Śródlądowa spełnia w życiu gospodarczym narodów bardzo ważne zadanie, rozprowadzając po całym kraju towary masowe, a dzięki tanjości transportu wodnego przyczynia się w ogromnym stopniu do rozwoju gospodarki społecznej.

Słaby stosunkowo rozwój Żeglugi Śródlądowej w Polsce zawdzięczać można zaniedbaniu dróg wodnych, którym poświęcano zbyt mało zainteresowania w drugiej połowie XIX wieku. Przyczyną tego była utrata przez Polskę niepodległości i eksploatowania przez każdego z zaborców zabranych terenów pod kątem interesów gospodarczych własnych krajów.

Niewiele zrobiono pod tym względem w czasie od 1918 do 1939 r., nie dlatego, żeby nie było dobrych chęci, lecz raczej na skutek mylnych pociągnięć administracyjnych.

Resort Żeglugi Śródlądowej podlegał bezpośrednio Ministerstwu Komunikacji, które uważając się przede wszystkim za Ministerstwo Kolei, zupełnie świadomie działało na korzyść swego resortu, prowadząc wprost zdecydowaną walkę z Żeglugą Śródlądową jako swoją konkurentką.

Że tego rodzaju pojęcie było fałszywe świadczy najlepiej fakt, że nasi sąsiedzi tak na wschodzie, jak również na zachodzie, doprowadzili żeglugę do stanu niebywałego rozwoju, gdyż przewoziła u nich do 50% wszystkich transportów, podczas gdy u nas osiągnęliśmy zaledwie w roku 1938 1%. Z uwagi na to, że Żegluga przewozi zasadniczo towary masowe wymagające taniego transportu — doskonale wypełnia swoje zadanie z jednej strony, umożliwiając dostarczanie przemysłowi tanich surowców i paliwa, z drugiej zaś strony przyczynia się do odciążenia kolei od niekorzystnych ładunków i umożliwienia jej przewozu ładunków wytrzymujących wyższą stawkę przewozową. Zawdzięczając dogodnym stawkom przewozowym przemysł mógł się u naszych sąsiadów świetnie rozwinąć, podczas gdy my dreptaliśmy w miejscu, nie mogąc zdobyć się na pociągnięcia, któreby radykalnie poszły w kierunku rozwiązania palącego problemu włączenia Żeglugi Śródlądowej w dzieło odbudowy zniszczonego kraju.

W ubiegłym roku wszyscy żeglarze przyjęli z ogromną radością wiadomość, że w Rządzie Jedności Narodowej utworzono specjalny resort, a mianowicie Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego, spodziewając się, że wspomniane Ministerstwo ze swej strony roztoczy opiekę nad Żeglugą Śródlądową. Przez kilka miesięcy trwał spór między ministerstwami w kwestii przejęcia Żeglugi i w rezultacie pozostało po staremu.

Sfery żeglarskie są zdania, że Departament Dróg Wodnych w Ministerstwie Komunikacji mógłby zajmować się regulacją dróg wodnych, budową sztucznych, rozbudową portów i stoczni rzecznych, zaś Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego zająłoby się eksploatacją Żeglugi mając na uwadze zwiększenie jej udziału w przewozach krajowych i eksporcie węgla, cementu, soli itd.

Posiadanie tanich środków transportowych przy artykułach eksportowych posiada ogromne i zasadnicze znaczenie, gdyż może się tak złożyć, że co Państwo uzyska z eksportu musi dołożyć na pokrycie różnicy taryfy przewozowej, a w konsekwencji odbija się to ujemnie na całokształcie gospodarki społecznej.

Chociaż Żegluga Śródlądowa w Polsce nie rozwija się należycie, to jednakowoż posiadamy kilka tysięcy żeglarzy, którzy pod względem fachowości nie ustępują Niemcom, a dzieje się to dlatego, że praca zawodowa na nieuregulowanej rzece jest o wiele trudniejsza, niż na szlaku uregulowanym lub skanalizowanym. Obecnie na Wiśle na skutek zniszczenia taboru jest nadmiar żeglarzy i z tego powodu nasze związki zawodowe kładły już od wiosny ubiegłego roku nacisk, aby tych pracowników wysoko wykwalifikowanych móc zatrudnić na Odrze, uruchamiając przy współudziale miejscowego elementu polskiego, tamtejszą żeglugę dla transportu węgla ze Śląska do Szczecina i zabierania spowrotem ładunków nadchodzących morzem lub wyprodukowanych na wybrzeżu, a przeznaczonych dla południowych dzielnic Polski.

Pomijając już fakt uzyskania dla kraju z tego powodu ogromnych korzyści gospodarczych, odnieślibyśmy przy tym zwycięstwo polityczne, gdyż Odrę mielibyśmy całkowicie opanowaną przez żywioł polski, postawilibyśmy przyszłą konferencję pokojową przed faktem dokonanym; a że się tak nie stało dotychczas, to winę ponosi w pierwszym rzędzie nasza za bardzo już rozbudowana biurokracja, która myśli, że przez stworzenie urzędu można już rozwiązać problem. Tymczasem tak nie jest. Najlepiej mówią za siebie fakty. Gdyby do pracy na Odrze przystąpiono zaraz rzeczowo, to powinniśmy już przewieść kilkaset tysięcy lub nawet milion ton, zamiast kilku tysięcy.

Trzeba zaznaczyć, że system rzeki Odry stanowi perłę dróg wodnych w Środkowej Europie i niewykorzystanie tej drogi przez nas w należytej mierze nie przysparza nam zaszczytu. Należałoby się tą sprawą energicznie zająć i nadrobić stracony czas.

Stefan Brzeziński
żeglarz

Czego dowiemy się w TUR?

Zarząd Oddziału Miejskiego TUR w Krakowie wznawia w okresie październik—kwiecień 1946/47 za wzorem swej działalności przedwojennej akcję kulturalno-oświatową w świetlicach własnych, oraz w tych świetlicach poszczególnych zakładów pracy, których zespoły zwrócą się z odnośnym żądaniem do TUR-u. TUR jako organizacja poświęcona celom kulturalno-oświatowym pragnie w ten sposób szerokim warstwom pracowniczym uprzystępnić z jednej strony aktualne zdobycze na polu nauki, z drugiej zaś przez ujęcie pewnych problemów w cyklu odczytów, połączonych z pokazami, oraz zwiedzaniem odpowiednich pracowni, laboratorii i t. p. dać im podwaliny pod wiedzę już bardziej gruntowną.

Aby powyższa działalność TUR nie nabrała charakteru zbyt jednostronnego i nie stała się dla słuchaczy nużącą, będzie urozmaicona odczytami z dziedziny literatury i sztuki, niemniej imprezami artystycznymi.

Wykonanie tak zakreślonego programu wymaga oczywiście udziału przed stawicieli nauki, sztuki, literatury, to też Zarząd Oddziału Miejskiego TUR w Krakowie zwraca się niniejszym do tychże przedstawicieli z gorącym apelem o współpracę. Zarząd Oddziału Miejskiego TUR nie wątpi, iż apel powyższy nie pozostanie bez echa i prosi o zgłaszanie tematów odczytowych, jakoteż wszelkich imprez kulturalnych artystycznych z podaniem dokładnego oznaczenia w czasie, kiedy mogłyby być wygłoszone względnie urządzone do Zarządu TUR w Krakowie ul. Garbarska 1 I p. (tel. 578-32) tam też kierować należy zapytania w tej materii.

Odczyty, jakoteż wszelkie inne imprezy kulturalno - oświatowe będą przez Zarząd TUR honorowane według umowy.

Zgłoszenie zagrabionych papierów wartościowych

Departament Skarbu Stanów Zjednoczonych zamierza w najbliższym czasie opublikować listę zagrabionych w krajach okupowanych przez państwa Osi, głównie Niemcy, papierów wartościowych, emitowanych przez instytucje amerykańskie i papierów wartościowych, emitowanych w dolarach przez instytucje nie amerykańskie. W ten sposób uniemożliwiona zostanie realizacja tych papierów w St. Zjednoczonych, dokąd prawdopodobnie będą one w tym celu kierowane. W interesie osób, którym takie papiery wartościowe zostały przez Niemców skradzione, jak również tych, które utraciły je wskutek wypadków wojennych, leży niezwłoczne zgłoszenie w najbliższym oddziale Narodowego Banku Polskiego utraconych walorów. Przy zgłoszeniu należy podać nazwę papieru, a przy papierach imiennych również nazwisko, na jakie zostały wystawione.

Konieczne jest jak najśpieszniejsze przeprowadzenie tej akcji, aby utracone przez obywateli polskich papiery wartościowe emitowane w dolarach mogły znaleźć się na wspomnianej liście, która uniemożliwi spieniężenie ich przez nieprawnych właścicieli.

Artystyczne spółdzielnie pracy

Związek Plastyków organizuje spółdzielnie pracy które dzielić się będzie na kilka zasadniczych działów z dziedziny sztuki plastycznej: dział malarski, dekoracyjny, dział grafiki użytkowej, tekstylu, ceramiki oraz metalurgii artystycznej.

Celem spółdzielni pracy w pierwszym rzędzie jest podniesienie wartości artystycznej przedmiotów użytkowych. (Bg)

Sprawa polichromii matejkowskiej

W związku z zaproszeniem archiprezbitera ks. dra Machaya dnia 15-go września odbyła się konferencja pracowa której wynikiem ma być zapoznanie ogółu ze stanem zachowania polichromii oraz sposobami jej odnowienia. Objaśnień udzielał kierujący badaniami i pracami dyr. Instytutu Sztuk Plastycznych Wiesław Zarzycki.

Do niedawna przypuszczano, że konieczne jest poczynienie kopii polichromii, zeskrobanie jej i wykonanie na nowo czego oczywiście nie można uważać za dzieło Matejki. Okazało się jednak, że to co posiadamy dzisiaj dało się zachować mniej więcej w 70 proc. Stwierdzono, że tam gdzie malowidło zostało poprawione lub gdzie gruba nieraz warstwa została usunięta znajduje się w głębi warstwa doskonale zachowana.

Drugim ciężkim zadaniem renowatorów zdawało się ukończenie całości ornamentalnej w górnej części ścian pod sklepieniem.

Okazało się jednak że ornamenty te zachowały się doskonale. Nad odnowieniem Matejkowskiej polichromii czuwa komisja której przewodniczącym jest ks. dr Machay. Czas ukończenia prac nie da się określić. Terminu zakończenia prac oczekuje się w połowie przyszłego roku. Byłby to najwcześniejszy termin ze względu na sumienność i dokładność prowadzonych prac. (Bg)

Nowy znaczek pocztowy

Z dniem 15 września 1946 r. wprowadza się do obiegu znaczek pocztowy do opłaty wartości 15 zł. dla pobierania dopłat za nieopłacone lub niedostatecznie opłacone przesyłki pocztowe.

Znaczek przedstawia na tle brązowym rysunek trąbki pocztowej przeciętej błyskawicą. U góry zamieszczony jest napis „Poczta Polska", u dołu napis „Dopłata", zaś u dołu po obu bokach podana jest wartość znaczka „15 zł.". Znaczek jest nieperforowany.

Ze sportu

Otwarcie boiska sportowego K.S. Nadwiślan

SPEŁNIONE MARZENIA

Wczoraj przed południem nastąpiło uroczyste otwarcie boiska sportowego „KS Nadwiślan" przy ul. Dietla. Nad uroczystością protektorat objęli ob. prezydent miasta Dziwlik, przewodniczący KZOPN Filipkiewicz, redaktor Statter Maksymilian i przewodniczący RSKO Kotarba. Po przemarszu uczestników uroczystości i zawodników przy dźwiękach orkiestry pracowników Miejskiej Kolei Elektrycznej na odbudowane boisko, zabrał głos wiceprzewodniczący Zarządu KS Nadwiślan tow. Dzierwa, przypominając historię Klubu oraz jego upartą wolę w odbudowie boiska zdewastowanego przez okupanta.

Następnie zabrał głos przewodniczący KOZPN Filipkiewicz, oraz przewodniczący RSKO Kotarba. W imieniu Wojewódzkiej Rady Sportowej i dziennika sportowego „Start" redaktor Statter zwrócił się z podziękowaniem do Zarządu Klubu i jego członków za piękną inicjatywę, która umożliwi młodzieży robotniczej korzystanie ze sportu na nowo zbudowanym stadionie. Zasłużyła ona na to bardzo.

Po przemówieniach przystąpiono na zakończenie uroczystości do symbolicznego przecięcia wstęgi i do wbijania gwoździ do pamiątkowej tablicy.

21 LAT PRACY

Korzystając z przerwy, towarzysz Dzierwa opowiada nam o działalności Klubu Nadwiślan, który w przeciągu 21 lat pracy osiągnął wspaniałe wyniki. Garnęli się do niego ludzie pracy, młodzież robotnicza, piaskarze, ślusarze, metalowcy i inni. Po ciężkich godzinach pracy w Klubie znajdowali rozrywkę i odpoczynek. W ten sposób powstał Sportowy Klub robotniczy, który pierwsze treningi, nie mając odpowiednich warunków, prowadził na bulwarach Wisły. Mimo ciężkich warunków praca nad wychowaniem sportowym kierowników szła szybko naprzód ,dając coraz lepsze rezultaty. Wielu wychowanków przeszło do klubów ligowych, biorąc udział w reprezentacji Polski na zawodach międzynarodowych. Byli oni godni barw, którymi reprezentowali Polskę, nie zapominając o tym, że początek ich kariery, to trening na bulwarach Wisły w KS Nadwiślan. Klub prowadzony przez przewodniczącego Kotlarczyka Teofila dumny jest z szeregu nazwisk takich, jak Kotlarczyk I i II, Bator Gustaw, Korbas, Jezierski, Bartyzel, Kochut i i.

W LATACH NIEWOLI

Wrzesień 39 roku przerwał pracę Klubu na bardzo krótki czas. Boiska sportowe niedostępne były dla Polaków. Zawodnicy KS Nadwiślan po ciężkiej pracy przy warsztacie nie zaniedbywali się. Treningi przeniosły się znowu nad bulwary Wisły. Prowadził je dawny wychowanek klubu Kotlarczyk. Na czele klubu, który musiał zejść niemal do konspiracji, stał wtedy przewodniczący Kluska. Uparta wola robotnika nie tylko nie zapominała o obowiązku zachowania swej tradycji, ale pchnęła wielu zawodników w zaciętą walkę podziemną z okupantem. Padły wtedy pierwsze ofiary. Nastąpiły aresztowania. Członek klubu Klecha Kazimierz zginął za robotę konspiracyjną w Oświęcimiu. W innych obozach giną Paciorek, Żurek, Nowak, Budziński. Przewodniczący Kluska tropiony przez Gestapo, ucieka w lasy wraz z żoną do partyzantów.

SPEŁNIONE NADZIEJE

Po zakończeniu działań wojennych Zarząd KS Nadwiślan podejmuje natychmiast kroki celem otrzymania przydziału tego terenu na budowę stadionu. Zarząd miasta idzie klubowi na rękę. Marzenie zostało spełnione. Brać robotnicza czekała jednak jeszcze długa droga do osiągnięcia ostatecznego rezultatu. Niemcy cofając się z Krakowa, zniszczyli betonowe bunkry, które miały spełniać rolę magazynów amunicji i w ten sposób z terenu przeznaczonego na boisko, zrobili wielki śmietnik i rumowisko. Przystąpiono jednak energicznie do pracy bez żadnych subwencji, a nawet bez żadnych narzędzi. Na wiosnę po długich godzinach pracy, pracy poza zawodowymi [illegible]

[illegible]

Wielogodzinne wysiłki członków klubu z pewnością nie osiągnęłyby tak prędko zamierzonego celu, gdyby nie pomoc bratnich organizacji robotniczych, rozumiejących potrzeby świata pracy. Dla ogrodzenia boiska potrzebny był płot, którego zdobycie nie leżało absolutnie w ramach skromnych funduszów klubu. Dzięki pomocy tow. Dzierwy nawiązano porozumienie ze Związkiem Zawodowym Kolejarzy. Przewodniczący Zarządu ZZK Bielatowicz idzie z pomocą wysiłkom klubu i odstępuje mu stare niepotrzebne rury do parowozów. Rada Zakładowa Cementowni w Szczakowej przydziela 2 tony cementu przez sekretarza Związku Budowlanego Klimka. Związek Metalowców ułatwia ogrodzenie boiska siatką.

W ten sposób po tylu wysiłkach i nieustępliwej pracy powstał u stóp Wawelu stadion robotniczy, który stanowi dobre rozwiązanie urbanistyczne tej zaniedbanej i zniszczonej części przez Niemców, a równocześnie służy wielkiej idei wychowania młodzieży robotniczej. Trzeba się spodziewać, że Zarząd Miejski z pewnością nie odmówi prośbie KS Nadwiślan o przydzielenie żywopłotu dla ostatecznego wykończenia stadionu.

Szlachetna inicjatywa przewodniczącego KS Nadwiślan, Kotlarczyka Teofila, Dzierwy, Bujakowskiego i wielu innych oraz zapał członków KS Nadwiślan w prowadzeniu intensywnego wychowania sportowego jest nie mniejszym od zapału, który doprowadził do tak szybkiej odbudowy. Kilka godzin po uroczystym otwarciu boiska rozegrane zostały na własnym już terenie pierwsze zawody między RKS Legia i KS Nadwiślan i KS Dębskim a KS Łobzowianką. Pierwszy wynik był 5:3, drugi remisowy 4:4.

Na nowej drodze robotniczego klubu sportowego należy mu życzyć tej samej dzielności i tego samego entuzjazmu które z pewnością nie zawiodą. (m).

Wisła-Cracovia 4:1 (1:1)

W dniu wczorajszym odbyło się trzecie skolei spotkanie o mistrzostwo Krakowa pomiędzy Wisłą a Cracovią. Ze względu na decydujący charakter zawodów na boisku Garbarni zebrało się około 30.000 widzów, którzy z zapartym tchem obserwowali przebieg gry.

PRZEBIEG GRY

W pierwszych minutach lekką przewagę ma Wisła, niemniej jednak Cracovia nie daje za wygraną i sytuacje zmieniają się jak w kalejdoskopie. — Gra jest bardzo żywa, ale niestety chaotyczna.

Dopiero około 10 minuty obie drużyny otrząsają się z chaosu przeprowadzając szereg ataków stojących na wysokim poziomie technicznym. Akcje napadów likwidują bądź to obrońcy bądź bramkarze ale także trzeba stwierdzić, że kilka »murowanych« sytuacji nie zostało wykorzystanych.

W 21 minucie długie podanie Szeligi przejmuje Kleschka, strzela ostro z Voleya na bramkę i Cracovia prowadzi 1:0. Cracovia ożywiona zdobyciem bramki zaczyna coraz bardziej naciskać, ale w 30-ej minucie piłkę dostaje niespodzianie Giergiel [illegible] wadza i strzela z dwu kroków nieuchronną bramkę. Ostatnie 15 minut przed przerwą nie dają żadnego rezultatu bramkowego.

PO PRZERWIE

Po zmianie pól Cracovia gra tylko w dziesiątkę, bowiem Bobula doznał kontuzji nogi w zderzeniu z graczem Wisły. W pierwszych minutach następuje pod obu bramkami szereg dramatycznych sytuacji, kiedy podwyższenie wyniku zdawało się już nieuchronne. Tak np. raz Jabłoński I a w chwalę później Parpan wykopują piłkę z linii bramkowej. Pod bramką Wisły — po zamieszaniu — piłkę otrzymuje Różankowski ale z kilku kroków strzela w słupek. W 18-ej minucie ku wielkiej radości zwolenników Wisły Wandas podwyższa wynik na 2:1. W 29 minucie za faul na Cisowskim sędzia dyktuje rzut karny, z którego Flanek strzela 3 bramkę dla swoich barw. W 41 minucie znowu Giergiel strzela z przeboju 4-tą pieczętującą zwycięstwo Wisły, bramkę.

Pod koniec zawodów miała Cracovia kilka okazji do zdobycia bramki, ale niestety niedyspozycja strzałowa napastników była zbyt rażąca.

KRÓTKA OCENA

Wisła odniosła zwycięstwo zasłużenie zdobywając tym samym tytuł mistrzowski.

Na wyróżnienie w Wiśle [illegible] Flanek, Legutko, Giergiel i [illegible] Cisowski.

Cracovia, która wystąpiła w osłabionym składzie bez Gędłka, Różankowskiego II i po przerwie bez Bobuli jest zupełnie usprawiedliwiona. W pierwszej połowie zawodów była przeciwnikiem równorzędnym, a często nawet lepszym. Także po zmianie pól napastnicy jej mieli kilkakrotnie okazję do strzelenia bramki. U biało-czerwonych wyróżnić należy: Rybickiego, Parpana, Jabłońskiego I, Mazura i Kleschkę w ataku.

Sędziował ob. Mytnik bardzo dobrze

Ogłoszenie przetargu

Miejskie Zakłady Komunikacyjne ogłaszają przetarg nieograniczony na dostawę:

1430 sztuk kożuchów męskich (pożądana czarna wełna) długości 1,20 cm z kołnierzykami, szyte lnianymi nićmi.

1635 sztuk półkożuszków męskich (pożądana czarna wełna) o długości 80 cm. zakończone przy szyi wąskim kołnierzem, szyte lnianymi nićmi.

1035 sztuk rękawic kożuszanych o jednym palcu, długości 25 cm.

274 sztuk rękawic kożuszanych szoferskich o dwóch palcach, długości 35 cm.

Wadium przetargowe 2 proc. całkowitej oferowanej wartości, należy wpłacić gotówką lub w innych walorach uznanych przez Wydział Finansowy MZK. za wystarczające, w kasie MZK. ul. Młynarska 2, w godzinach urzędowych.

Oferty w zalakowanych kopertach z napisem: »Przetarg na dostawę kożuchów, półkożuszków i rękawic«, należy składać do dnia 28. 9. 1946 r. do godziny 8.30 w Sekretariacie MZK. w skrzynce przetargowej.

Otwarcie ofert nastąpi w tymże dniu o godzinie 9.

Miejskie Zakłady Komunikacyjne zastrzegają sobie prawo wyboru oferenta, podziału dostaw między kilku oferentów oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyn i ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań.

Radio

na dzień 17 września 1946 r. (wtorek).

Kraków: 6.00 Sygnał czasu, pieśń poranna i Kalendarz historyczny; 6.05 Dziennik poranny; 6.20 Odczytanie programu lokalnego na dzień bieżący; 6.23 Gimnastyka poranna; 6.35 Muzyka poranna; 6.57 Sygnał czasu; 7.00 Muzyka poranna; 7.30 Powtórzenie najważniejszych wiadomości dziennika porannego; 7.35 Muzyka poranna; 8.20 Informacje ogólnopolskie; 8.30 Przerwa; 11.30 Kronika krakowska; 11.40 Włoska muzyka operowa; 11.57 Sygnał czasu; 12.00 Bicie zegara i hejnał z Wieży Mariackiej; 12.05 Dziennik południowy, około 12.20 — wiadomości gospodarcze, około 12.30 — Życie gospodarcze; 12.35 Utwory fortepianowe w wyk. Stefana Gajewskiego. W programie 1. Łabuński — Taniec fantazja, 2. Debussy — a) wiatr w polu, b) Minstrels, 3. Albeniz — Asturias, 4. Falla — Taniec ognia; 12.55 „. minut poezji"; 13.00 Na Ziemiach Odzyskanych; 13.15 Z życia narodów słowiańskich; 13.25 Muzyka obiadowa; 14.00 Słuchowisko dla dzieci pt. „Królowa bajki polskiej" — Maria Konopnicka; 14.25 Z dziejów barbarzyństwa niemieckiego w Polsce; 14.40 Rezerwa; 14.50 Chwila muzyki z płyt; 15.00 Odczyt doc. dr. Tadeusza Milewskiego pt. „Wpływy polskie w średniowiecznych Prusach"; 15.15 Koncert ... i Bazyli Orłów (fagot). W programie trio Antoniego Szalowskiego; 15.58 Problemy dnia; 16.00 Dziennik popołudniowy; 16.30 Mozart — Kwartet fletowy A-dur a) Moderato, b) Menuet, c) Rondo, d) Allegro. Wykonawcy — Mieczysław Woźniak (flet), Zygmunt Lednicki (skrzypce), Stanisław Włodarczyk (altówka) i Ha... (altówka), Józef Makowiec (wiolonczela); ...kowski kwartet smyczkowy w składzie: — 16.55 Kwadrans prozy — Nowe książki; 17.10 Muzyka taneczna w wyk. Zespołu pod dyr. Jana Cajmera z udziałem Jerzego Fuchsa (piosenki); 17.50 Nasze u...wiska; 17.55 Audycja wojskowa; 18.10 „Pieśni ludu wielkopolskiego" — audycja ludowa słowno-muzyczna w oprac. Mariana Obsta; 18.30 VI. audycja Polskiego Wydawnictwa Muzycznego. Wykonawcy: Barbara Podoska-Palestrowa (komentarz), M... Bilińska-Riegerowa (fortepian), Jadwiga Szamotulska (fort.), mgr. Adam ...yk (dialog; 19.00 Nauka przy głośniku; 19.30 Arie i pieśni w wyk. Michała Szopskiego: 1. Meyerber — Aria z op. „Afrykanka", 2. Puccini — a) Dwie arie z op. „Turandot", b) Fantazja z op. „Madame Butterfly", 3. Buzzi — Peccia — Torna amore, 4. Curtis — Serenada, 5. Curtis — Addio bel sogno, 6. Denza — Vieni; 20.00 Dziennik wieczorny; 20.30 Słuchowisko pt. „Historia o burmistrzance" Jana Kasprowicza w radiofonizacji Mariana Piechala; 21.00 Muzyka; 21.45 Rozmaitości; 21,55 Odczytanie programu lokalnego na dzień następny; 22.00 Audycja rozrywkowa. Wykonawcy: Maria Artyszewska (śpiew), Henryk Milton (parodie pieśni murzyńskich), Zdzisław Gadomski (gitara), Wacław Stańczyk (fortepian); 22.30 Koncert życzeń; 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika radiowego; 23.20 Program na jutro; 23.30 Hymn i zakończenie programu.

W teatrach

TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 15.30 „Zemsta", komedia w 4-ch aktach Aleksandra Fredry, — godz 19-ta „Cień", sztuka w 3-ch aktach Daria Niccodemiego.

TEATR STARY — godz. 19-ta „Niebi... ki ...ls" z p. Marią G...czyńską.

TEATR KAMERALNY TU... — godz. 19-ta „Codziennie o 5-ej" Hennequina i Vebera.

Repertuar kin krakowskich

Od środy 11 września 1946 r.

Apollo i Sztuka — „UKOCHANY".
Scala i Wanda — „NASZ OKRĘT".
Świt — „MOI RODZICE ROZWODZĄ SIĘ".

Warszawa — „DWAJ ŻOŁNIERZE".
Uciecha — „KOCHAJ TYLKO MNIE".
Łoś... — „SZARY LORD".
Wolność — „CZAPAJEW".

Początek programów: Scala: godz. 15, 1... i 19. — Apollo, Uciecha: 16, 18, 20. Pozostałe kina: 15,30, 17,30, 19,30.

Przedsprzedaż w biurze Przedsprzedaży, Kraków, ul. Wiślna 2, od godz. 9—11... na dzień bieżący i od 12—15 na dzień następny.

Sąd Grodzki w Krakowie
dnia 26 sierpnia 1946
sygn. I 1 Zg. 953/46

OGŁOSZENIE

Na wniosek Reli Schmidt, zam. w Krakowie ul. Nadwiślańska 7 wdrożył Sąd postępowanie o uznanie za zmarłych:

1) Akiwy Herszteina, syna Abrahama i Jetti z d. Bleicher, ur. w 1899 r.

2) Racheli Herstein, córki Natana Englera i Sary z d. Goldstein, ur. w 1900 r. — obojga zamieszkałych w Krakowie przy ul. Nadwiślańskiej 7.

Na podstawie przeprowadzonych dowodów Akiwa Hersztein wywieziony został w październiku 1941 z Bratislavy do Oświęcimia, gdzie zginął, zaś Rachela Hersztein, wywieziona została w listopadzie lub grudniu 1943 r. z obozu w Szebnej do Oświęcimia, gdzie również prawdopodobnie zginęła. Do dnia dzisiejszego nie ma o wymienionych żadnych wiadomości. — Wzywa się każdego, kto miałby jakiekolwiek wiadomości o wymienionych wyżej osobach, aby w terminie trzech miesięcznym zawiadomił o tym Sąd. Po upływie tego terminu, Sąd orzeknie ostatecznie o wniosku.

Sędzia grodzki:
Dr. Regniewicz wr.

Sąd Grodzki w Krakowie
dnia 5 września 1946 r.
sygn. I 1 Zg. 958/46

OGŁOSZENIE

Na wniosek Reli Schmidt, zamieszkałej w Krakowie ul. Nadwiślańska 8 wszczął Sąd postępowanie celem stwierdzenia zgonu.

1) Rozalii Herstein, córki Abrahama Urbacha i Estery z d. Braw, ur. 1906 r. 2) Józefa Hersteina, syna Lobla i Rozalii z d. Urbach, ur. 1933 r. 3) Haliny Herstein, córki Lobla i Rozalii z d. Urbach, ur. 1931 r.

Wymienieni pod 1) i 2) Rozalia Herstein i Józef Herstein, wywiezieni zostali w pierwszych dniach czerwca 1942 z ghetta krakowskiego do obozu śmierci w Bełżcu gdzie prawdopodobnie zginęli.

Wymieniona od 3) Halina Herstein, wywieziona została w kilka dni później następnym transportem z ghetta krakowskiego w czerwcu 1942 r. również do obozu śmierci w Bełżcu, gdzie prawdopodobnie zginęła.

Wzywa się wszystkie osoby, któreby o wymienionych miały jakiekolwiek wiadomości aby w terminie jednego miesiąca doniosły o tym sądowi.

Po upływie terminu, Sąd orzeknie o wniosku.

Sędzia grodzki:
Dr. Regniewicz wr.

Sąd Grodzki w Krakowie
dnia 12 września 1946
Sygn. I. 3. Zg. 1275/46

ZARZĄDZENIE POSTĘPOWANIA
O STWIERDZENIE ZGONU

Błażej Ziętara urodzony w Prokocimiu w 1886 roku, syn Macieja Ziętary i Marii z Rajtarów Ziętarowej, przebywający w szpitalu dla umysłowo chorych w Kobierzynie, został dnia 23-go czerwca 1942 r. przy likwidacji Zakładu dla umysłowo chorych wywieziony przez okupanta do Oświęcimia, gdzie miał zginąć.

Gdy wobec tego jest prawdopodobnym, że wymieniony poniósł śmierć, zarządza się na wniosek córki Adeli Ziętary postępowanie o stwierdzenie zgonu, a zarazem ogłasza się wezwanie, aby do jednego miesiąca od tego ogłoszenia udzielono Sądowi wiadomość o zaginionym. Po upływie tego terminu i przeprowadzeniu dowodów, Sąd orzeknie ostatecznie o wniosku.

Sędzia grodzki:
T. Japa

Czytajcie i rozpowszechniajcie „NARZOD"

Sąd Grodzki w Krakowie
dnia 5 września 1946 r.
sygn. I. 1 Zg. 828/46

ZARZĄDZENIE POSTĘPOWANIA
O STWIERDZENIE ZGONU

Szaja Aron 2 im. Herman, urodzony dnia 7. IV. 1904 w Będzinie, syn Aleksandra i Gitli, zam. stale w Krakowie z obozu koncentracyjnego w Płaszowie w sierpiu roku 1944 został wywieziony do obozu koncentracyjnego w Mauthausen, gdzie miał zginąć z końcem marca 1945 roku.

Gdy wobec tego prawdopodobnym jest, że wymieniony poniósł śmierć, zarządza się na wniosek Rozalii Hermanowej postępowanie o stwierdzenie zgonu, a zarazem ogłasza się wezwanie, aby do jednego miesiąca od tego ogłoszenia udzielono Sądowi wiadomość o zaginionym. Po upływie tego terminu i po przeprowadzeniu dowodów, Sąd orzeknie ostatecznie o wniosku.

Dr Regniewicz, wr.

Sąd Grodzki w Krakowie
Sygn. I. 2. Zg. 575/46
dnia 12 września 1946

ZARZĄDZENIE POSTĘPOWANIA
O STWIERDZENIE ZGONU

Alfreda Knopf, ur. 24 maja 1938, córka nieżyjących już Leona i Reginy Knopfów miała zginąć z końcem czerwca 1943 r. w obozie w Płaszowie przy ul. Dekerta, zabrana stamtąd przez „gestapo".

Gdy wobec tego jest prawdopodobne, że wyż. wymieniona poniosła śmierć, zarządza się na wniosek Maurycego Voglera zam. w New York 57 N. Y. Grand Concourse zast. przez Dra Stan. Altendorfa adw. w Krakowie, ul. Jagiellońska nr 9 postępowanie o stwierdzenie zgonu, a zarazem ogłasza się wezwanie, aby do jednego miesiąca od tego ogłoszenia udzielono Sądowi wiadomości o zaginionej.

UNIEWAŻNIAMY zgubioną pieczątkę Organizacji Młodzieży TUR Podgórze I...

CENNIK OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia na 1 i 2 stronie za 1 mm szpalty . . . . . 20 zł. w tekście za 1 mm szpalty . 15 zł. za tekstem . . . . . 10 zł. Drobne ogłoszenia za słowo . ... W niedzielę i święta o ...% drożej. Poszukiwanie rodzin i pracy . 3 zł. Tłustym drukiem 100% drożej.
Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Naprzodu", ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" plac Szczepański 9. Polska Agencja Prasowa PAP, Basztowa 15 i upoważnieni akwizytorzy Wydawnictwa.
PRENUMERATA „NAPRZODU" wynosi miesięcznie z odbiorem w punktach sprzedaży 45 zł. — z odnoszeniem do domu w Krakowie 50 zł. — na prowincji, pocztą 50 zł. — Prenumeratę przyjmuje Administracja „Naprzodu" Kraków, ul. Orzeszkowej 7. Oddział „Naprzodu" plac Szczepański 9, placówki ... „Czytelnik" na terenie miasta Krakowa i upoważnieni akwizytorzy. — Na prowincji Powiatowa Komisja Polskiej Partii Socjalistycznej. Konto P. K. O. nr IV. 813, na które można przesyłać prenumeratę „Naprzodu" i należytość za inseraty.

... Administracja Kraków, ul. Orzeszkowej 7 — Tel. 509-85